

با یاد او

سری صفرم تمرین‌های پیشنهادی ریاضی عمومی یک (مروری بر گذشته)

مسئله ۱. نشان دهید برای هر دو عدد حقیقی دلخواه a و b داریم

$$||a| - |b|| \leq |a \pm b| \leq |a| + |b|.$$

مسئله ۲. طول یک پاره خط را برحسب مختصات نقاط ابتدا و انتهای آن بیابید. فاصله دو نقطه متمایز چه ارتباطی با طول پاره خط واصل بین آن دو دارد؟

مسئله ۳. مثلث با رئوس $A = (2, 1)$ ، $B = (6, 4)$ ، و $C = (5, -3)$ چه نوع مثلثی است؟ مثلث با رئوس $A = (0, 0)$ ، $B = (1, \sqrt{3})$ ، و $C = (2, 0)$ چگونه؟

مسئله ۴. اگر نقاط $A = (2, -1)$ ، $B = (1, 3)$ ، و $C = (-3, 2)$ رئوس یک مربع باشد، مختصات رأس چهارم را مشخص کنید.

مسئله ۵. آ) مختصات مرکز یک پاره خط را برحسب مختصات نقاط ابتدا و انتهای آن بیابید.

ب) مختصات نقطه‌ای از یک پاره خط را طوری بیابید که فاصله آن از ابتدای پاره خط دو برابر فاصله آن تا انتهای پاره خط باشد.

مسئله ۶. دامنه و برد توابع زیر را بیابید.

$$\begin{array}{ll} \text{آ: } f(x) = \frac{x^2}{x(x-1)} & \text{ج: } f(x) = \frac{1}{\sqrt{|x|} - \sqrt{x-2}} \\ \text{ب: } f(x) = \frac{1}{1 - \sqrt{x-2}} & \text{د: } f(x) = \sqrt{1 - \frac{1}{|x|}} \sqrt{1-x^2} \end{array}$$

مسئله ۷. نمودار توابع زیر را رسم کنید.

آ: $y = x^n$ ، برای مقادیر مختلف n .

ب: $y = \sqrt[n]{|x|}$ ، برای مقادیر مختلف n .

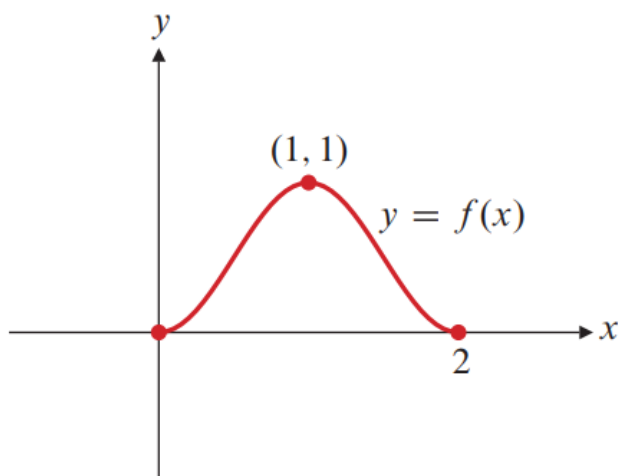
ج: $y = \frac{1}{|x|^n}$ ، برای مقادیر مختلف n .

د: $y = \frac{ax+b}{cx+d}$ ، برای مقادیر مختلف ضرایب a ، b ، c ، و d .

ه: $y = \pm\sqrt{R^2 - x^2}$ ، برای مقادیر مختلف R .

و: $y = x^2 - [x^2]$.

مسئله ۸. فرض کنید $y = f(x)$ تابعی با دامنه $[0, 2]$ ، برد $[0, 1]$ ، و نمودار زیر باشد.

دامنه، برد، و نمودار توابع زیر را مشخص کنید.

ل: $g(x) = f\left(\frac{x}{3}\right)$	آ: $g(x) = f(x) - 1$
م: $g(x) = 1 + f\left(-\frac{x}{2}\right)$	ب: $g(x) = f(x) + 2$
ن: $g(x) = 2f\left(\frac{x-1}{2}\right)$	ج: $g(x) = f(x-1)$
س: $g(x) = f(x)$	د: $g(x) = f(x+2)$
ع: $g(x) = f(\sqrt{x})$	ه: $g(x) = -f(x)$
ف: $g(x) = f(\sqrt{ x })$	و: $g(x) = f(-x)$
ص: $g(x) = f(x^2)$	ز: $g(x) = f(4-x)$
ق: $g(x) = f(x^3)$	ح: $g(x) = 1 - f(1-x)$
ر: $g(x) = f(x ^3)$	ط: $g(x) = 2f(x)$
	ی: $g(x) = f(2x)$
	ک: $g(x) = -\frac{1}{3}f(x)$

مسئله ۹. در هر کدام از موارد زیر در مورد دامنه، برد، و ضابطه توابع $f \circ g$ ، $f \circ f$ ، $\frac{g}{f}$ ، $\frac{f}{g}$ ، $f \cdot g$ ، $f - g$ ، $f + g$ بحث کنید.

آ: $g(x) = \frac{1+x}{1-x}$ و $f(x) = \frac{1-x}{1+x}$	د: $g(t) = \sqrt{1-t}$ و $f(t) = \sqrt[3]{t}$
ب: $g(x) = \ln x$ و $f(x) = \ln x $	ه: $g(t) = t+1$ و $f(t) = \sqrt{t}$
ج: $g(t) = \sqrt{1-t}$ و $f(t) = \sqrt{t}$	و: $g(t) = t+1$ و $f(t) = \sqrt[3]{t}$

مسئله ۱۰. اگر f و g دو تابع به ترتیب زوج و فرد با دامنه $\mathbb{R}$ باشند، در مورد زوج و فرد بودن هر کدام از توابع $f + g$ ، $f - g$ ، $f \cdot g$ ، $\frac{f}{g}$ ، $\frac{g}{f}$ ، $f \circ f$ ، $f \circ g$ ، $g \circ f$ و $g \circ g$ ، بحث کنید.

مسئله ۱۱. نشان دهید هر تابع با دامنه متقارن حول مبدأ را می توان به صورت یکتا به شکل جمع یک تابع فرد و یک تابع زوج نوشت.

مسئله ۱۲. اگر یک تابع با دامنه $(-\infty, +\infty)$ ، هم زوج و هم فرد باشد، چه در مورد آن می توان گفت؟

مسئله ۱۳. مکان هندسی نقاطی از صفحه را بیابید که

آ: $d \geq 0$ و $ x-1 + x+1 = (>)d$	م: $0 < x^2 + y^2 - 2x - y \leq 1$
ب: $d \geq 0$ و $ x-1 - x+1 = (\leq)d$	ن: $x^2 + y^2 < 2x$ و $x^2 + y^2 \leq 2y$
ج: $3 \leq x-1 + x+1 < 9$	س: $x^2 + y^2 - 4x + 2y > (\leq)4$ و $x + y > 0$
د: $ x + y = (<)1$	ع: $x^2 + y^2 > (\leq)4$ یا $x + y = 2$
ه: $1 > (\frac{x}{a^2} + \frac{y}{b^2})$ و $x, y \geq 0$	ف: $1 \geq (\frac{x-1}{x+4})$
و: $1 > (x ^3 + y ^3)$	ص: $0 < (\frac{x+2}{x^2+2x+3})$
ز: $1 > (x^3 + y^3)$	ق: $1 > (\frac{x+2}{x^2-2x+3})$
ح: $1 > (x^2 + y^2)$	ر: $1 < \frac{x+2}{x^2-2x+3} < 2$
ط: $1 > (\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2})$ و $x, y < 0$	ش: $0 < (\frac{x-1}{x^2+x})$
ی: $1 > (xy)$	
ک: $1 \geq (\sqrt{x} + \sqrt{y})$	
ل: $0 \geq (x^2 + y^2 - 2x - y + 1)$	

مسئله ۱۴. تعداد ریشه های مثبت چند جمله ای $p(t) = t^3 - 2t^2 - 12t - 11$ را بیابید.

مسئله ۱۵. اگر چند جمله ای $p(x) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_1 x + a_0$ با (احتساب تکرار) دارای $m > n$ ریشه باشد، در مورد $p(x)$ چه می توان گفت؟

مسئله ۱۶. چند جمله ای های زیر را به ساده ترین عوامل تجزیه کنید و در مورد تعداد ریشه ها و تکرار آن ها بحث کنید.

آ: $x^3 - x^2 - 4x + 4$	و: $x^3 + 1$
ب: $x^4 + 3x^2 - 4$	ز: $x^5 - x^4 - 16x + 16$
ج: $x^5 - x^4 - x^2 + x$	ح: $x^5 + x^3 + 8x^2 + 8$
د: $x^3(x^2 + 2x + 5)^2$	ط: $x^6 - 3x^4 + 3x^2 - 1$
ه: $x^9 - 4x^7 - x^6 + 4x^4$	

مسئله ۱۷. درستی اتحاد زیر را تحقیق کنید.

$$x^n - a^n = (x - a)(x^{n-1} + ax^{n-2} + \dots + a^{n-2}x + a^{n-1}).$$

مسئله ۱۸. درستی تجزیه $x^4 + 1 = (x^2 + \sqrt{2}x + 1)(x^2 - \sqrt{2}x + 1)$ را تحقیق کنید.

مسئله ۱۹. با تقسیم چندجمله‌ای $p(x) = x^4 + x^2$ بر چندجمله‌ای $q(x) = x^3 + x^2 + 1$ داریم

$$\frac{p(x)}{q(x)} = s(x) + \frac{r(x)}{q(x)}.$$

چندجمله‌ای‌های $s(x)$ و $r(x)$ را بیابید.

مسئله ۲۰. با تقسیم چندجمله‌ای $p(x) = 2x^3 - 3x^2 + 3x + 4$ بر چندجمله‌ای $q(x) = x^2 + 1$ داریم

$$\frac{p(x)}{q(x)} = s(x) + \frac{r(x)}{q(x)}.$$

چندجمله‌ای‌های $s(x)$ و $r(x)$ را بیابید.

مسئله ۲۱. اگر $[x]$ نشان دهنده تابع جزء صحیح در نقطه x باشد، نشان دهید برای هر عدد حقیقی x ، و هر عدد

طبیعی n داریم

$$[nx] = [x] + \left[x + \frac{1}{n} \right] + \dots + \left[x + \frac{n-1}{n} \right].$$

مسئله ۲۲. نمودار توابع $\sin x$ ، $\cos x$ ، $\tan x$ ، $\cot x$ ، $\csc x$ و $\sec x$ را در یک دوره تناوب رسم کنید.

مسئله ۲۳. معادلات مثلثاتی زیر را حل کنید.

$$\text{آ: } \cos \theta = -\frac{5}{13}, \quad \theta \in \left[\frac{\pi}{2}, \pi \right] \text{ د:}$$

$$\text{آ: } \sin \theta = \frac{3}{5}, \quad \theta \in \left[\frac{\pi}{2}, \pi \right]$$

$$\text{ب: } \sin \theta = -\frac{1}{2}, \quad \theta \in \left[\pi, \frac{3\pi}{2} \right] \text{ ه:}$$

$$\text{ب: } \tan \theta = 2, \quad \theta \in \left[0, \frac{\pi}{2} \right]$$

$$\text{و: } \tan \theta = \frac{1}{2}, \quad \theta \in \left[\pi, \frac{3\pi}{2} \right]$$

$$\text{ج: } \cos \theta = \frac{1}{3}, \quad \theta \in \left[-\frac{\pi}{2}, 0 \right]$$

مسئله ۲۴. روابط زیر در مورد نسبت‌های مثلثاتی را تحقیق کنید.

$$\text{آ: } \sin(2x) = 2 \sin x \cos x$$

$$\text{ب: } \cos(2x) = \cos^2 x - \sin^2 x = 1 - 2 \sin^2 x = 2 \cos^2 x - 1$$

$$\text{ج: } \tan(2x) = \frac{2 \tan x}{1 - \tan^2 x}$$

$$\text{د: } \sin(3x) = 3 \sin x - 4 \sin^3 x, \quad \cos(3x) = 4 \cos^3 x - 3 \cos x$$

$$\tan x + \cot x = \frac{2}{\sin 2x}, \quad \cot x - \tan x = 2 \cot 2x \quad \text{و:}$$

$$\frac{1}{\cos^2 x} = 1 + \tan^2 x, \quad \frac{1}{\sin^2 x} = 1 + \cot^2 x \quad \text{و:}$$

$$\sin(2x) = \frac{2 \tan x}{1 + \tan^2 x}, \quad \cos(2x) = \frac{1 - \tan^2 x}{1 + \tan^2 x} \quad \text{ز:}$$

$$a \sin x + b \cos x = \frac{a}{|a|} \sqrt{a^2 + b^2} \sin\left(x + \tan^{-1} \frac{b}{a}\right) \quad \text{ح:}$$

مسئله ۲۵. تحقیق کنید که

آ:

$$\sin^2 x = \sin^2 \alpha \Rightarrow x = k\pi \pm \alpha, \quad k \in \mathbb{Z}.$$

ب:

$$\cos^2 x = \cos^2 \alpha \Rightarrow x = k\pi \pm \alpha, \quad k \in \mathbb{Z}.$$

ج:

$$\tan^2 x = \tan^2 \alpha \Rightarrow x = k\pi \pm \alpha, \quad k \in \mathbb{Z}.$$

مسئله ۲۶. به کمک اتحادها و مقادیر معروف برای نسبت‌های مثلثاتی، نشان دهید

$$\sin(15^\circ) = \frac{\sqrt{6} - \sqrt{2}}{4}, \quad \sin(18^\circ) = \frac{\sqrt{5} - 1}{4}.$$

به کمک این دو، مقدار $\sin(3^\circ)$ را بیابید.

مسئله ۲۷. قوانین تبدیل ضرب به جمع و جمع به ضرب را در نسبت‌های مثلثاتی بیان کنید.

مسئله ۲۸. نشان دهید نمودار $xy = 1$ ، از دوران نمودار هذلولی $x^2 - y^2 = 2$ ، به اندازه 45° در جهت مثلثاتی به دست می‌آید.

مسئله ۲۹. اگر زاویه بین دو خط در صفحه با شیب‌های m_1 و m_2 باشد، نشان دهید

$$\tan \theta = \frac{m_1 - m_2}{1 + m_1 m_2}.$$

نتیجه بگیرید حاصلضرب شیب‌های دو خط عمود بر هم -1 می‌باشد.

مسئله ۳۰. قانون سینوس‌ها و کسینوس‌ها را در یک مثلث بیان کنید.

مسئله ۳۱. نشان دهید مساحت مثلث با طول اضلاع a ، b ، و c ، برابر است با

$$\sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)},$$

که در آن $s = \frac{a+b+c}{2}$ ، نصف محیط مثلث است.